

Törvényes metrológiai fogalmak nemzetközi értelmező szótára (International Vocabulary of Terms in Legal Metrology)

0. Bevezetés. Alapfogalmak

0.01. metrológia (metrology)

a mérések tudománya és alkalmazása

MEGJEGYZÉS

A metrológia a mérések minden elméleti és gyakorlati szempontját magába foglalja, bármekkora is legyen a mérési bizonytalanság, és bármilyen az alkalmazási terület.

0.02. Nemzetközi Mértékegység-rendszer, SI (International System of Units, SI)

a Nemzetközi Mennyiség-rendszeren alapuló egységrendszer, amely tartalmazza az egységek nevét és jelét, beleértve az előtagok (prefixumok) sorozatának nevét és jelét, együtt a használatuk szabályaival, amelyeket az Általános Súly- és Mértékügyi Értekezlet (General Conference on Weights and Measures (CGPM)) fogadott el

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az SI az ISQ hét alapmennyiségén alapul [*ISQ: International System of Quantities*]. A megfelelő alapegységek nevét és jelét lásd az *OIML V2-200:2008 (ISO/IEC Guide 99:2007) International vocabulary of metrology – Basic and general concepts and associated terms (VIM)*-ben.
2. Az SI alapegységei és összetartozó (koherens) származtatott egységei a „koherens SI egységek készlete” megjelölésű együttest alkotják.
3. A Nemzetközi Mértékegység-rendszer teljes leírását és magyarázatát lásd az SI ismertető (*SI Brochure*) jelenlegi kiadásában, amelyet a Nemzetközi Súly- és Mértékügyi Hivatal (Bureau International des Poids et Mesures (BIPM)) adott ki, és amely a BIPM honlapján érhető el.
4. A mennyiségkalkulusban az „alkotórészek számát” gyakran alapmennyiségnek tekintik, amelynek egysége az „egy”, jele az 1.
5. Az SI előtagokat (prefixumokat) az egységek többszöröseinek és törtrészeinek képzéséhez az *OIML V2-200:2008 (ISO/IEC Guide 99:2007) International vocabulary of metrology – Basic and general concepts and associated terms (VIM)* és az *SI ismertető, (BIPM 2006)* tartalmazza.

0.03. hiba (kijelzésé) (error (of indication))

a mérőeszköz kijelzése értékének és egy referencia mennyiségértéknek a különbsége.

MEGJEGYZÉS:

Ezt a referenciaértéket néha egyezményes (konvencionális) valódi értéknek nevezik.

**0.04. legnagyobb megengedett mérési hiba
(maximum permissible measurement error)**

a legnagyobb megengedett hiba a mérési hiba hibahatárának egy ismert referencia mennyiségértékhez viszonyított legnagyobb értéke, amit az adott mérésre, mérőeszközre vagy mérőrendszerre az előírások vagy a szabályozások megengednek.

MEGJEGYZÉS

A "tűrés" fogalmat nem szabad használni a 'legnagyobb megengedett hiba' értelemben.

0.05. Nem ismert!!!

**0.06. belső hiba, alaphiba
(intrinsic error)**

a mérőeszköz referenciafeltételek mellett meghatározott hibája.

**0.07. befolyásoló mennyiség
(influence quantity)**

mennyiség, amely közvetlen mérés esetén nem befolyásolja a ténylegesen mérendő mennyiséget, de hatást gyakorol a kijelzés és a mérési eredmény közötti összefüggésre.

PÉLDÁK:

1. A frekvencia egy váltakozó áram állandó nagyságának ampermérővel való mérésekor.
2. A bilirubin anyagmennyiség részaránya az emberi vérplazma hemoglobin anyagmennyiség részarányának közvetlen mérésekor.
3. Egy rúd hosszúságának mérésére használt mikrométer hőmérséklete, de nem magának a rúdnak a hőmérséklete, ami hatással lehet a mérendő mennyiség meghatározására.
4. A háttérnyomás egy tömegspektrométer ionforrásában anyagmennyiség-hányad mérésekor.

MEGJEGYZÉSEK

1. Egy közvetett mérés magába foglalhatja a közvetlen mérések társítását, amelyek mindegyikére befolyásoló mennyiségek hatnak.
2. A 'befolyásoló mennyiség' fogalma nem csak azokra a mennyiségekre terjed ki, amelyek a mérőrendszerre hatnak, hanem azokra is, amelyek a ténylegesen mért mennyiséget befolyásolják.

**0.08. előírt működési feltétel
(rated operating condition)**

működési feltétel, amit a mérés során teljesíteni kell ahhoz, hogy a mérőműszer vagy a mérőrendszer úgy működjön, ahogyan eltervezték.

MEGJEGYZÉS:

Az előírt működési feltételek a mérendő mennyiség értékeire és a befolyásoló mennyiségekre általában tartományokat határoznak meg.

**0.09. referencia működési feltétel
(reference operating condition)**

referencia működési feltétel, amit a mérőműszer vagy a mérőrendszer működésének ellenőrzéséhez vagy mérési eredmények összehasonlításához írnak elő.

MEGJEGYZÉSEK:

1. A referencia működési feltételek általában a mérendő mennyiség értékek vagy a befolyásoló mennyiségek tartományait írják elő.
2. Az IEC 60050-300-ban, a 311-06- 02 tételben, a “referenciafeltétel” fogalom olyan működési feltételre vonatkozik, amely alatt az előírt műszeres mérési bizonytalanság a lehető legkisebb.

0.10. mérőműszer (measuring instrument)

mérések végzésére önmagában vagy más kiegészítő készülékekkel együtt használt eszköz.

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az önmagában is használható mérőműszer egy mérőrendszer.
2. A mérőműszer lehet kijelző (értékmutató) mérőműszer vagy egy anyagi mérték.

0.11. mérőátalakító (measurement transducer)

méréshez használt eszköz, amely a bemenő mennyiséggel előírt összefüggésben levő kimenő mennyiséget állít elő.

PÉLDA: Hőelem, elektromos áramváltó, nyúlásmérő bélyeg, pH elektróda, Bourdon cső, ikerfém-szalag.

0.12. mérőrendszer (measuring system)

egy vagy több mérőműszer, és gyakran készülék együttese, beleértve bármely vegyszert, a tápforrást, amit azért alkalmaznak, hogy adott mennyiségfajták előírt tartományán belül adatokat szolgáltatson a mért mennyiségről.

MEGJEGYZÉS: A mérőrendszer egyetlen mérőműszerből is állhat.

0.13. kijelző mérőműszer skálája (scale of a displaying measuring instrument)

a kijelző mérőműszer része, amely rendezett skálajelekből és az azokhoz rendelt mennyiségértékekből áll.

0.14. kijelzés, értékmutatás (indication)

a mérőműszer vagy a mérőrendszer által előállított mennyiségérték.

MEGJEGYZÉSEK:

1. A kijelzés közölhető látható vagy hallható formában, vagy más készülékre továbbítható. A kijelzést gyakran egy mutató helyzete adja meg a kijelzőn, analóg kimenetek esetén, vagy egy kijelzett vagy nyomtatott szám digitális kimenetek esetén, vagy egy kód a kódolt kimenetek esetén, vagy egy társított mennyiségérték anyagi mértékek esetén.
2. A kijelzés és az annak megfelelő, mérendő mennyiségérték nem feltétlenül ugyanolyan fajtájú mennyiségek.

1. A metrológia, és annak törvényes szempontjai

1.01. törvényes metrológia (legal metrology)

az állami és szabályozási rendszerek gyakorlata és folyamata, valamint alkalmazása a metrológiára (lásd a 0.01.-et)

MEGJEGYZÉSEK:

1. A törvényes metrológia hatálya országról-országra eltérő lehet.
2. A törvényes metrológia magába foglalja:
 - a törvényes követelmények felállítását;
 - a szabályozott termékek és szabályozott tevékenységek ellenőrzését/megfelelőségértékelését;
 - a szabályozott termékek és szabályozott tevékenységek felügyeletét; és
 - a szükséges háttérágazat biztosítását a szabályozott mérések és mérőeszközök visszavezettségéhez.
3. A törvényes metrológián kívül más szabályozások is vannak, amelyek a mérési módszerek pontosságára és helyességére vonatkoznak.

1.02. metrológiai törvény (law on metrology)

törvényi szintű és másodlagos szabályozások, amelyek a metrológia állami rendszerét adják.

MEGJEGYZÉS:

A törvényi szintű és másodlagos szabályozások főleg a törvényes mértékegységeket határozzák meg, és leírják

- a mérőeszközök tulajdonságaira vonatkozó követelményeket,
- a mérés pontosságát a törvény által előírt esetekben,
- a mérőeszközök törvényes ellenőrzését és a metrológiai felügyeletet

1.03. törvényes metrológiai szabályozások (legal metrology regulations)

műszaki szabályozások a metrológia területén

MEGJEGYZÉSEK:

1. A szabályozásoknak, ha alkalmas, összhangban kell lenniük az OIML ajánlásokkal, és használniuk kell azok követelményeit.
2. A törvényes metrológia hatálya általában magába foglalja:
 - az egyének és a vállalkozások érdekvédelmét;
 - a nemzeti érdekek védelmét;
 - a közegészség és a közbiztonság védelmét, beleértve a környezetet és az orvosi szolgáltatásokat; és
 - a kereskedelem és az áruforgalom igényeinek kielégítését.

**1.04. nemzeti felelős testület
(national responsible body)**

nemzeti szinten vagy a nemzet keretében működő szervezet vagy ügynökség, amely felelős a törvényes metrológiai ellenőrzésre vonatkozó törvények és szabályozások kialakításáért és alkalmazásáért

**1.05. metrológiai hatóság
(metrological authority)**

a törvény vagy a kormány által kijelölt jogi személy, amely felelős a meghatározott törvényes metrológiai tevékenységekért

MEGJEGYZÉS:

A jogi személy lehet központi vagy helyi állami testület, vagy a kormány által felhatalmazott nemkormányzati szerv.

**1.06. törvényes (mérték)egységek
(legal units of measurement)**

a szabályozások által megkövetelt vagy megengedett egységek

MEGJEGYZÉSEK:

1. A törvényes egységek lehetnek:

- SI-egységek,

- azok tízes többszörösei és törtrészei, ahogyan azt az SI-előtagok (prefixumok) használata jelzi,

- megfelelően szabályozott nem-SI egységek.

2. Lásd még OIML V2-200:2008-at.

2. Törvényes metrológiai tevékenységek

2.01. törvényes metrológiai ellenőrzés (legal metrological control)

az összes törvényes metrológiai tevékenység

MEGJEGYZÉS:

A törvényes metrológiai tevékenység magába foglalja:

- a mérőeszközök törvényes ellenőrzését,
- a metrológiai felügyeletet,
- a metrológiai szakvéleményezést.

2.02. mérőeszközök törvényes ellenőrzése (legal control of measuring instruments)

általánosan használt fogalom azoknak a törvényes műveleteknek a jelölésére, amelyeknek a mérőeszközök alávetettek, például típusjóváhagyás, hitelesítés stb.

2.03. metrológiai felügyelet (metrological supervision)

a törvényes metrológiai ellenőrzés keretében végzett tevékenység a metrológiai törvények és szabályok betartásának ellenőrzésére

MEGJEGYZÉSEK:

1. A metrológiai felügyelet az előrecsomagolt áruk betöltött és jelzett mennyisége helyességének ellenőrzését is magába foglalja.
2. E célok elérésére olyan módszerek is felhasználhatók, mint a piacfelügyelet és a minőség-ellenőrzés.

2.04. metrológiai szakvéleményezés (metrological expertise)

mindazok a műveletek, amelyek célja a mérőeszköz állapotának vizsgálata és például bíróság előtti tanúsítás céljából való bizonyítása, továbbá metrológiai jellemzőinek meghatározása, egyebek között a vonatkozó törvényes követelményekre való hivatkozás révén

2.05. típusvizsgálat, típusértékelés (type (pattern) evaluation)

a mérőeszköz azonosított típusának (mintadarabjának) egy vagy több példányán elvégzett megfelelésértékelési eljárás, amelynek eredménye egy értékelési jegyzőkönyv és/vagy egy értékelő bizonyítvány

MEGJEGYZÉSEK:

1. A „mintadarabot” a törvényes metrológiában ugyanabban az értelemben használják, mint a „típust”, de a továbbiakban csak a „típus” szót használjuk.
2. Vannak olyan országok és gazdaságok, amelyekben a típusértékelésre a megfelelésértékelési eljárást alkalmazzák.

2.06. típusjóváahagyás (type approval)

a típusértékelő jegyzőkönyv kiértékelésén alapuló törvényes döntés arról, hogy a mérőeszköztípus megfelel a vonatkozó állami követelményeknek, és amelynek eredménye a típusjóváahagyási bizonyítvány (típusengedély) kiadása.

MEGJEGYZÉS

Lásd még az A.1.26.-ot!

2.07. korlátozott érvényű típusjóváahagyás (type approval with limited effect)

a mérőeszköztípus jóváahagyása, amelyhez egy vagy több korlátozás kapcsolódik, mint például:

- az érvényességi idő,
- a jóváhagyással lefedett műszerek száma,
- kötelezettség arra vonatkozóan, hogy az illetékes hatóságokat értesíteni kell mindegyik mérőeszköz felállításának helyéről,
- a mérőeszköz használata

2.08. típusjóváahagyás elismerése (recognition of type approval)

valamelyik fél által önkéntesen, vagy két- illetve többoldalú megállapodás alapján meghozott törvényes döntés, mely szerint a másik fél által jóváhagyott típust, új típusjóváahagyási bizonyítvány kiadása nélkül, elismerik, mint olyant, amely megfelel a vonatkozó törvényes követelményeknek

MEGJEGYZÉS: Lásd még az A. 1.34-et!

2.09. típusjóváahagyás visszavonása (withdrawal of a type approval)

a típusjóváahagyás törléséről hozott törvényes döntés

MEGJEGYZÉS: A típusjóváahagyás visszavonása abban az esetben indokolható, ha:

- a típust megváltoztatják,
- lényeges részeket módosítanak,
- megváltoznak a tartósságot és/vagy a megbízhatóságot befolyásoló körülmények,
- ha a mérőeszköznek a törvény által megkövetelt működését megváltoztató hatások lépnek fel, és ezekre csak a hivatalos típusjóváahagyási bizonyítvány kiadása után derül fény

2.10. a mérőeszköz hitelesítése (verification of a measuring instrument)

(a típusvizsgálattól különböző) megfelelőségértékelési eljárás, melynek eredménye a hitelesítési jel felvitele és/vagy a hitelesítési bizonyítvány kiadása

Lásd még az OIML V2-200:2008, 2.44-et.

**2.11. előzetes vizsgálat
(preliminary examination)**

a mérőeszköz vizsgálata vagy rész-követelmények alapján, vagy mielőtt bizonyos mérőeszköz elemeket a hitelesítési eljárás részeként üzembe helyeznek.

**2.12. mintavételes hitelesítés
(verification by sampling)**

mérőeszközök egynemű halmazának hitelesítése, mely a meghatározott tételből véletlen módon kiválasztott, statisztikai értelemben megfelelő számú mérőeszköz-példány vizsgálati eredményein alapul

**2.13. első hitelesítés
(initial verification)**

megelőzően még nem hitelesített mérőeszköz hitelesítése

**2.14. eseti hitelesítés
(subsequent verification)**

a mérőeszköznek az első hitelesítést követő bármely hitelesítése, amely lehet:

- időszakos kötelező hitelesítés
- javítás utáni hitelesítés
- önkéntes hitelesítés

MEGJEGYZÉS:

A mérőeszköz további (eseti) hitelesítése a megelőző hitelesítés érvényességi időtartamának lejárta előtt is elvégezhető akár a mérőeszköz használó (tulajdonos) kérésére, akár akkor, ha a hitelesítést valamilyen okból a továbbiakban érvénytelennek tekintik

**2.15. időszakos kötelező hitelesítés
(mandatory periodic verification)**

a mérőeszköz rendszeres hitelesítése, amelyet előírt időtartamonként, a szabályozásban lefektetett eljárásnak megfelelően kell elvégezni

**2.16. mérőeszköz elutasítása
(rejection of a measuring instrument)**

döntés arról, hogy a mérőeszköz nem felel meg a hitelesíthetőség jogszabályi követelményeinek és annak a megtiltása, hogy a mérőeszközt kötelező hitelesítést igénylő célokra használják

**2.17. hitelesítés elismerése
(recognition of verification)**

a felek egyike által önként vagy két- illetve sokoldalú megállapodás alapján hozott hivatalos döntés arról, hogy a másik fél által kiadott hitelesítési bizonyítványt és/vagy hitelesítést tanúsító jelet (hitelesítési bélyeget) olyannak ismeri el, amely megfelel a megfelelő jogszabályi követelményeknek

**2.18. ellenőrzés mintavétellel
(inspection by sampling)**

mérőeszközök egynemű halmazának ellenőrzése, mely a meghatározott tételből véletlen módon kiválasztott, statisztikai értelemben megfelelő számú mérőeszköz-példány vizsgálati eredményein alapul

**2.19. jelölés
(marking)**

egy vagy több olyan jel felvitele, mint a hitelesítési, elutasítási, lezárási és típusjóváahagyási jelek (ahogyan az a 3.05., 3.06., 3.07. és 3.08. pontokban olvasható)

MEGJEGYZÉSEK:

1. A hitelesítést tanúsító jelek (hitelesítési bélyegek) és a lezárások társíthatók
2. A gyártó egyéb jelölések alkalmazására is feljogosítható.

**2.20. hitelesítési jel érvénytelenítése
(obliteration of a verification mark)**

a hitelesítést tanúsító jel (hitelesítési bélyeg) érvénytelenítése, ha kiderül, hogy a mérőeszköz már nem felel meg a jogszabályban előírt követelményeknek

**2.21. a mérőeszköz első hitelesítése a gyártó minőségirányítási rendszerének felhasználásával
(initial verification of measuring instruments utilizing the manufacturer's quality management system)**

a gyártó nyilatkozata a mérőeszköz törvényes metrológiai követelményeknek való megfeleléséről az első hitelesítéskor; a nyilatkozattétel azzal a feltétellel engedhető meg, ha a gyártónak bevezetett, és egy illetékes testület által jóváhagyott minőségirányítási rendszere van.

MEGJEGYZÉSEK:

1. A felelős nemzeti testületnek legyenek eszközei/eljárásai a gyártó minőségirányítási rendszere bevezetésének rendszeres érvényesítéséhez.
2. A mérőeszközök minőségirányítási programjának összhangban kell lennie az első hitelesítésre vonatkozó, a törvényes metrológiai ellenőrzést megállapító nemzeti törvényeknek és szabályoknak megfelelő törvényes metrológiai követelményekkel.

**2.22. piacra helyezés, forgalomba hozatal
(placing on the market)**

az első alkalom, amikor a mérőeszközt vagy az előrecsomagolt árut a piacon hozzáférhetővé teszik

MEGJEGYZÉS: Ez vonatkozik az egyedüli ország, vagy országok csoportja piacára is.

**2.23. használatba vétel
(putting into service (use))**

a mérőeszköz végfelhasználó általi, első használata azokra a célokra, amelyekre szánták.

3. Okmányok, jelölések a törvényes metrológiában

3.01. típusjóváhagyási bizonyítvány (típusengedély) (type approval certificate)

okmány, amely tanúsítja, hogy a típusengedélyt kiadták

3.02. hitelesítési bizonyítvány (verification certificate)

okmány, amely tanúsítja, hogy a mérőeszköz hitelesítése megtörtént és megerősítést nyert a jogszabályi követelményeknek való megfelelése

3.03. bizonyítvány metrológiai szakértői vizsgálatról

feljogosított intézmény által kiadott és nyilvántartásba vett okmány, amely rögzíti a metrológiai szakértői vizsgálatkor fennálló feltételeket, tartalmazza az elvégzett vizsgálatot és annak eredményeit.

3.04. elutasítási értesítés (rejection notice)

határozat, amely megállapítja, hogy a mérőeszköz nem felelt meg vagy a továbbiakban nem felel meg a rávonatkozó jogszabályi követelményeknek

3.05. hitelesítési jel (bélyeg) (verification mark)

a mérőeszközön alkalmazott jelölés (bélyeg), amely tanúsítja, hogy a mérőeszköz hitelesítése megtörtént, és megerősítést nyert a jogszabályi követelményeknek való megfelelése.

MEGJEGYZÉS:

A hitelesítési bélyeg azonosíthatja a hitelesítésért felelős szervezetet és/vagy jelezheti a hitelesítését évét, időpontját vagy lejáratának időpontját

3.06 elutasítási jel (rejection mark)

a mérőeszközön szembetűnő módon alkalmazott jelölés (bélyeg), amely jelzi, hogy a mérőeszköz nem felel meg a jogszabályi követelményeknek, és amely érvényteleníti a korábbi hitelesítési bélyeget.

3.07. záróbélyeg (sealing mark)

bélyeg, amelynek az a rendeltetése, hogy megvédje a mérőeszközt az illetéktelen változtatástól, újraszabályozástól, egyes alkatrészei eltávolításától stb.

3.08. típusengedélyezési jel (type approval mark)

a mérőeszközön alkalmazott jelölés, amely tanúsítja, hogy megfelel az engedélyezett típusnak

4. A mérőeszközök osztályozása

4.01. mérőeszközök besorolása (category of instruments)

mérőeszközök azonosítása vagy osztályozása egységes metrológiai és műszaki jellemzők alapján, amelyek közé tartozhat a mért mennyiség, a mérési tartomány, a mérés elve és módszere.

4.02. mérőeszközök családja (family of measuring instruments)

mérőeszközök azonosítható csoportja, amelyek ugyanazon a besoroláson belül ugyanahhoz a gyártott típushoz tartoznak, hasonló tervezési jellemzőkkel és metrológiai tulajdonságokkal valamint hasonló metrológiai mérési elvvel rendelkeznek, de a megfelelő ajánlásokban meghatározott, bizonyos metrológiai és műszaki működési jellemzőik eltérőek

4.03. metrológiailag meghatározó jelentőségű (releváns) (metrologically relevant)

valamely készülék, műszer, működés (funkció) vagy szoftver, amely befolyásolja a mérési eredményt vagy bármilyen más elsődleges kijelzést.

4.04. részegység (module)

a mérőeszköz vagy a mérőeszköz család azonosítható része, amely meghatározott feladatot vagy feladatokat lát el, és amely külön értékelhető a megfelelő ajánlásokban előírt metrológiai és műszaki követelményeknek megfelelően

PÉLDA: Egy mérlegberendezés jellemző részegységei: a terhelési (erőmérő) cella, a kijelző (indikátor), az analóg vagy digitális adatfeldolgozó rendszer, a mérleg-egység, a számítógép csatlakozás (terminál), az elsődleges kijelző.

4.05. részegységek családja (family of modules)

ugyanahhoz a gyártott típushoz tartozó részegységek azonosítható csoportja, amelyeknek hasonlóak a tervezési tulajdonságai, de a megfelelő ajánlásokban meghatározott, egyes metrológiai és műszaki működési tulajdonságaik eltérőek lehetnek.

4.06. mérőeszköz vagy részegység típusa (type of a measuring instrument or module)

mérőeszköz vagy részegység meghatározó modellje (beleértve a mérőeszközök vagy részegységek családját), amelynek a metrológiai tulajdonságokat befolyásoló minden eleme megfelelően meghatározott.

4.07. törvényesen ellenőrzött mérőeszköz (legally controlled measuring instrument)

mérőeszköz, amely eleget tesz az előírt, elsősorban törvényes metrológiai követelményeknek.

**4.08. törvényileg meghatározó jelentőségű
(legally relevant)**

mérőeszköz, készülék vagy szoftver törvényes ellenőrzésnek alávetett része.

**4.09. jóváhagyott típus példánya
(specimen of an approved type)**

jóváhagyott típusú mérőeszköz, amely önmagában vagy a megfelelő műszaki leírásával együtt referenciaként szolgál, például annak az ellenőrzésére, hogy egy adott mérőeszköz megfelel a jóváhagyott típusnak.

**4.10. törvényileg meghatározó jelentőségű jellemző
(legally relevant parameter)**

mérőeszköz, (elektronikus) készülék, összeállítás, szoftver vagy részegység törvényes ellenőrzésnek alávetett jellemzője

MEGJEGYZÉS: A törvényileg meghatározó jelentőségű mérőeszköz-jellemzők következő típusai különböztethetők meg: típus-függő jellemzők és készülék-függő jellemzők.

**4.11. típustól-függő jellemző
(type-specific parameter)**

törvényileg meghatározó jelentőségű mérőeszköz-jellemző, amelynek értéke csak a mérőeszköz típusától függ.

MEGJEGYZÉS:

A törvényileg meghatározó jelentőségű mérőeszköz-jellemzők a törvényileg meghatározó jelentőségű szoftver részét képezik.

**4.12. készüléktől-függő paraméter
(device-specific parameter)**

törvényileg meghatározó jelentőségű mérőeszköz-jellemző, amelynek értéke csak az adott készüléktől függ.

MEGJEGYZÉS:

A készüléktől-függő jellemzők beszabályozható jellemzők (például: átfogás (span), beszabályozás, vagy más beszabályozások és korrekciók) és konfigurációs beszabályozható jellemzők (például: legnagyobb érték, legkisebb érték, egység stb.)

**4.13. jóváhagyott típus
(approved type)**

a törvényes használatra engedélyezett mérőeszközök meghatározott modellje vagy családja, amelyről a döntést típusengedélyezési bizonyítvány erősíti meg.

**4.14. hitelesítésre elfogadható mérőeszköz
(measuring instrument acceptable for verification)**

engedélyezett típusú mérőeszköz, vagy olyan mérőeszköz, amely megfelel az előírt követelményeknek, és felmenthető a típusengedélyezés alól.

**4.15. hitelesítő berendezés
(verification equipment)**

berendezés, amely megfelel a jogszabályi követelményeknek, és amelyet hitelesítéshez használnak.

**4.16. vizsgálat alá vont készülék
(equipment under test)**

vizsgálat alá vont részegység, részegységek együttese vagy teljes mérőeszköz.

MEGJEGYZÉS: angol rövidítése: **EUT**

5. Mérészközök szerkezete és működése

5.01. skálaosztás (scale interval)

a mérendő mennyiség egységében kifejezett különbség értéke:

- két egymást követő skálajel között analóg kijelzésnél, vagy
- két egymást követő kijelzett érték között, digitális kijelzésnél.

5.02. hitelesítési skálaosztás (verification scale interval)

tömegegységben kifejezett érték, amelyet egy készülék osztályozásánál vagy hitelesítésénél alkalmaznak.

MEGJEGYZÉS: Ezt a fogalmat mérlegberendezések esetén használják.

5.03. hitelesítési skálaosztások száma (number of verification scale intervals)

a maximális befogadóképesség (kapacitás) és a hitelesítési skálaosztás hányadosa:

$$n = \text{Max} / e$$

MEGJEGYZÉS: Ezt a fogalmat mérlegberendezések esetén használják.

5.04. kijelző (értékmutató) készülék (indicating device)

a mérőeszköznek az a része, amely a mérési eredményt vagy folytonosan, vagy igény szerint kijelzi.

MEGJEGYZÉS: A nyomtató nem kijelző készülék, habár a kinyomtatott mérési eredményt kijelzésnek tekintik.

5.05. segédkészülék (ancillary device)

készülék, amelynek rendeltetése az, hogy a mérési eredmények feldolgozásába, továbbításába és kijelzésébe tartozó részfeladatot lásson el.

MEGJEGYZÉSEK:

1. Egy segédkészüléken attól függően kell vagy nem kell metrológiai ellenőrzést végezni, hogy milyen feladatot lát el a mérőrendszerben, és milyen a nemzeti szabályozás.

2. A fontosabb segédkészülékek a következők:

- nullpont beállító készülék;
- ismételt kijelzést adó készülék;
- nyomtató;
- memória;
- árkijelző készülék;
- összegző jelzőkészülék;
- előre beállító készülék;

- önkiszolgáló készülék.

5.06. ellenőrző segédkészülék (checking facility)

segédkészülék, ami be van építve a mérőeszközbe, és ami lehetővé teszi a jelentősebb hibák észlelését és azokra válaszol.

MEGJEGYZÉS: Az «azokra válaszolás» azt jelenti, hogy a mérőeszköz megfelelő választ ad (fényjel, hangjel, a mérési folyamat megszakítása stb.)

5.07. ellenőrző műszer (control instrument)

mérlegberendezés, amit a vizsgálati terhelés(ek) tömege egyezményes (konvencionális) valódi értékének a meghatározására használnak.

MEGJEGYZÉSEK:

1. A vizsgálati célra alkalmazott ellenőrző műszerek lehetnek:
 - különálló a vizsgált készüléktől, vagy
 - egybeépítettek, ha a vizsgált berendezés a folyamatos (statikus) mérlegelési módot valósítja meg.
2. Ez a fogalom mérlegberendezésekre alkalmazható.

5.08. társított (csatolt) mérőeszköz (associated measuring instrument)

műszer bizonyos mérendő mennyiségek mérésére, amelyek a gáz jellemzői (hőmérséklet, nyomás, égéshő stb.), és amelyeket számítógéppel együtt használnak, hogy korrekciókat és/vagy átszámításokat hajtsanak végre.

5.09. terminal (terminal)

digitális végkészülék, amelynek egy vagy több kapcsolója van (vagy egér, vagy érintéses képernyő stb.) a készülék működtetéséhez, és egy kijelző egysége, hogy megjelenítse a digitális interfészen vagy analóg adatfeldolgozó rendszeren továbbított mérési eredményeket.

MEGJEGYZÉS: Ezt a fogalmat elsősorban a nem-automatikus mérlegeknél használják.

5.10. kezdeti alaphiba (initial intrinsic error)

mérőeszköz alaphibája, amelyet a működésvizsgálat és a tartóssági értékelés előtt határoztak meg.

5.11. hiba (fault)

a kijelzés hibája és a mérőeszköz alaphibája közötti különbség.

MEGJEGYZÉSEK:

1. Elvileg a hiba az elektronikus mérőeszközben tárolt vagy azon áthaladó adat nem kívánt változása.

2. A meghatározásból következik, hogy ebben az ajánlásban a „hiba” egy számérték, ami vagy mértékegységben vagy relatív értéként, például százalékban van kifejezve.

5.12. jelentős hiba

(significant fault)

a vonatkozó ajánlásban előírt értéknél nagyobb hiba.

MEGJEGYZÉS: A vonatkozó ajánlás előírhatja, hogy a következőkben felsorolt hibák nem jelentősek még akkor sem, ha meghaladják a 3.10.-ben meghatározott értéket:

a) Egyidejű és kölcsönösen független okokból (például, elektromágneses terekből és kisülésekből) eredő hibák, amelyek a mérőeszközben vagy az ellenőrző segédberendezésben jönnek létre;

b) Hibák, amelyekből következik, hogy semmilyen mérést sem lehet elvégezni;

c) Átmeneti jellegű hibák, olyan pillanatnyi változások a kijelzésben, amelyek nem értelmezhetők, tárolhatók el vagy továbbíthatók mérési eredményként;

d) Hibák, amelyek olyan komoly mértékben megnövelik a mérés eredmények változásait, hogy észrevehetőek a mérés eredményében érdekelt számára.

A megfelelő ajánlás előírhatja a változások jellegét.

5.13. állékonysági (tartóssági) hiba

(durability error)

a használat egy időtartama utáni alaphiba és a mérőeszköz kezdeti alaphibája közötti különbség.

5.14. jelentős állékonysági hiba

(significant durability error)

állékonysági hiba, amely nagyobb, mint a megfelelő ajánlásban előírt érték.

MEGJEGYZÉS: A megfelelő ajánlás előírhatja, hogy a következőkben felsorolt állékonysági hibák nem jelentősek még akkor sem, ha meghaladják a 3.12.-ben meghatározott értéket azokban az esetekben, ha:

a) A kijelzés nem értelmezhető, tárolható el vagy továbbítható mérési eredményként;

b) A kijelzésből következik, hogy lehetetlen bármilyen mérést elvégezni;

c) A kijelzés szemmel láthatóan olyan rossz, hogy azt a mérés eredményében érdekelt valamennyien észreveszik; vagy

d) Az állékonysági hiba nem észlelhető, és nem változtatható a megfelelő állékonyságvédelmi készülék meghibásodása miatt.

5.15. befolyásoló tényező

(influence factor)

befolyásoló mennyiség, amelynek értéke belül van a mérőeszközre a megfelelő ajánlásban rögzített, előírt működési feltételen.

5.16. zavar

(disturbance)

befolyásoló mennyiség, amelynek értéke belül van a megfelelő ajánlásban rögzített határokon, de kívül van a mérőeszköz előírt működési feltételén.

**5.17. vizsgálati program
(test program)**

bizonyos mérőeszkőzfajtára a vizsgálatok sorozatának leírása.

**5.18. működésvizsgálat
(performance test)**

vizsgálat, melynek célja annak igazolása, hogy a vizsgálat alá vont készülék képes a szándékolt működésre.

**5.19 állékonysági vizsgálat
(durability test)**

vizsgálat, melynek célja annak igazolása, hogy a vizsgálat alá vont készülék képes a használat időtartama alatt megtartani működési jellemzőit.

6. Szoftver a törvényes metrológiában

6.01. szoftver azonosítás (software identification)

olvasható karakterek sorozata (például: verziószám vagy csekkszumma (checksum)), amely elválaszthatatlanul kapcsolódik a szoftverhez, vagy a kérdéses szoftver-modulhoz.

MEGJEGYZÉS Ez a használatban levő készüléken is ellenőrizhető.

6.02. szoftver szétválasztása (software separation)

a szoftver szétválasztása a mérőeszközökben, ami törvényes (legally relevant) és nemtörvényes (legally non-relevant) részre osztható.

MEGJEGYZÉS: Ezek a részek a szoftver csatolón (interfészen) keresztül működnek együtt

6.03. szoftver védelem (software protection)

a mérőeszköz-szoftver vagy -adattartomány biztosítása a hardveren vagy a szoftveren alkalmazott lezárással.

MEGJEGYZÉS: Ahhoz, hogy a szoftver megváltoztatható legyen, a lezárást el kell távolítani, meg kell rongálni vagy fel kell törni.

6.04 audit nyoma (audit trail)

folytonos adatfájl, amely az események időhöz kapcsolódó adatait rögzíti, például a készülék jellemzőiben végrehajtott változtatásokat, vagy a szoftverfrissítéseket, vagy egyéb olyan tevékenységeket, amelyek törvényesen megengedettek, és amelyek befolyásolhatják a metrológiai jellemzőket.

6.05. kriptográfiai (rejtjelezési) bizonyítvány (cryptographic certificate)

adatkészlet, amely tartalmazza a mérőeszközhöz vagy egy személyhez tartozó nyilvános kulcsot (public key) és egy egyedi azonosítót, például a mérőeszköz gyártási számát vagy egy nevet, vagy egy személyi azonosító számot (Personal Identification Number (PIN)).

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az adatkészletet egy megbízható intézetnek kell elektronikus aláírással ellenjegyeznie.
2. Nyilvános kulcs kiadása valamely személynek a megbízható intézet közös kulcsának használatával és a bizonyítvány aláírásának dekódolásával igazolható.

6.06 kriptográfiai (rejtjelezési) eszközök (cryptographic means)

az adatok rejtjelezése a küldő részéről (tároló vagy továbbító program) és a rejtjelezés feloldása (decryption) a vevő részéről (olvasó program) azzal a céllal, hogy illetéktelen személy elől

elrejtsek az információt, vagy az adatok elektronikus aláírása azzal a céllal, hogy az adat vevőjét vagy felhasználóját képessé tegyék az adat eredetének ellenőrzésére, vagyis arra, hogy ellenőrizni tudja hitelességét.

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az elektronikus aláíráshoz általában a közös kulcs rendszert alkalmazzák, azaz az algoritmushoz egy kulcspárra van szükség, ahol csak az egyiket kell titokban tartani, a másik lehet nyilvános.
2. A küldő (a program küldője vagy tárolója) előállítja az adat egy hash kódját (hash code) és rejtjelezi azt a titkos kulcsával. Az eredmény az aláírás. A vevő (a program vevője vagy olvasója) a küldő nyilvános kulcsával dekódolja az aláírást, és az eredményt összehasonlítja az adatok zagyva kódjával. Egyenlőség esetén az adatok hitelesek. A vevő igényelhet a küldőtől egy kriptográfiai bizonyítványt, hogy bizonyos legyen abban, hogy a nyilvános kulcs hiteles.

6.07. adattartomány (data domain)

hely a memóriában, amit valamely program az adatfeldolgozáshoz igényel.

MEGJEGYZÉSEK

1. A helyet hardver címek vagy jelképes nevek határozzák meg.
2. Az adattartomány egy vagy néhány szoftvermodulhoz tartozhat.

6.08. hibanapló (error log)

folytonos adatfájl, amely azon hibák/meghibásodások információs feljegyzését tartalmazza, amelyek befolyással vannak a metrológiai jellemzőkre.

MEGJEGYZÉS:

Ez különösen vonatkozik az olyan átmeneti jellegű hibákra, amelyeket a mért értékek használatakor nem lehet felismerni.

6.09. esemény (event)

tevékenység, amelyben egy mérőeszköz jellemző vagy a szabályozási tényezők módosítását vagy a szoftver modul frissítését végzik.

6.10. törvényes, rögzített szoftverrész (fixed legally relevant software part)

törvényes szoftver része, amely azonos és azonos is marad a jóváhagyott típus végrehajtható kódjával.

6.11. törvényes szoftverrész (legally relevant software part)

egy mérőeszköz, elektronikus készülék vagy segédberendezés összes szoftver moduljának a része, amely legálisan megfelelő.

**6.12. lezárás
(sealing)**

eszközök, amelyeknek az a rendeltetése, hogy megvédjék a mérőeszközt bármilyen illetéktelen módosítás, újraszabályozás, alkatrész vagy szoftver eltávolítás stb. ellen.

MEGJEGYZÉS: Ez elérhető hardverrel, szoftverrel, vagy mindkettő társításával.

**6.13. biztosítás
(securing)**

eszközök, amelyek megakadályozzák a készülék hardver vagy szoftver részéhez való illetéktelen hozzáférést.

**6.14. tárolókészülék
(storage device)**

tároló, amelyet a mérés elvégzése után kapott adatok tárolására használnak a későbbi, legálisan megfelelő célokra (például kereskedelmi ügyletek lebonyolítására).

**6.15. felhasználói interfész
(user interface)**

interfész, amely lehetővé teszi az információcserét a kezelő és a mérőeszköz között, vagy annak hardver és szoftver összetevői között, például kapcsolók, billentyűzet, egér, kijelző, monitor, nyomtató, érintéses képernyő, szoftver ablak a képernyőn, beleértve azt a szoftvert, amely létrehozta.

A. Függelék. Megfelelőségértékelés a törvényes metrológiában

A.1.1. megfelelőségértékelés (conformity assessment)

annak a bizonyítása, hogy a termékre (3.3.), folyamatra, rendszerre, személyre vagy testületre vonatkozó követelmények (3.1.) teljesítve vannak

MEGJEGYZÉSEK:

1. A megfelelőségértékelés tárgyköre magába foglalja az ebben a nemzetközi szabványban máshol meghatározott tevékenységeket, úgymint a vizsgálatot (4.2.), a felügyeletet (4.3.) és a tanúsítást (5.5.), valamint az akkreditálást (5.6.) és a megfelelőségértékelő testületeket (2.5.).

2. A „megfelelőségértékelés tárgya” vagy „tárgy” kifejezést ebben a nemzetközi szabványban úgy használjuk, hogy az átfogja az összes adott anyagot, terméket, felszerelést, folyamatot, rendszert, személyt vagy testületet, amelyre a megfelelőségértékelést alkalmazzák. A termék meghatározása a szolgáltatást is fedi (lásd a 3.3. pont 1. megjegyzését).

3. Ebben a függelékben a meghatározásoknál megjelenő, zárójelben írt számok az ISO/IEC 17000 tételszámai.

ISO/IEC 17000, 2.1.

A.1.2. megfelelőségértékelő testület (conformity assessment body)

testület, amely megfelelőségértékelési tevékenységeket folytat

MEGJEGYZÉS:

Egy akkreditáló testület (2.6.) nem megfelelőségértékelő testület
ISO/IEC 17000, 2.5.

A.1.3. akkreditáló testület (accreditation body)

feljogosított testület, amely akkreditálást végez (5.6.)

MEGJEGYZÉS

Az akkreditáló testület feljogosítása általában a kormánytól ered.
ISO/IEC 17000, 2.6.

A.1.4. megfelelőségértékelő rendszer (conformity assessment system)

szabályok, eljárások (3.2.) és irányítás a megfelelőségértékelés (2.1.) elvégzéséhez

MEGJEGYZÉS:

A megfelelőségértékelési rendszerek nemzetközi, nemzeti vagy nemzeten belüli szinten működtethetők.

ISO/IEC 17000, 2.7.

A.1.5. megfelelésértékelési eljárásrend (séma), megfelelésértékelési munkaterv (program)

(conformity assessment scheme, conformity assessment program)

a megfelelésértékelés megadott tárgyaira vonatkozó megfelelésértékelési rendszer (2.7.), amelyekre ugyanazok az előírt követelmények (3.1), különleges szabályok és eljárások (3.2.) alkalmazhatók

MEGJEGYZÉS: A megfelelésértékelési eljárásrendek (sémák) nemzetközi, nemzeti és nemzeten belüli szinten működtethetők.
ISO/IEC 17000, 2.8.

**A.1.6. (előírt) követelmény
(specified requirement)**

megállapított követelmény vagy elvárás

MEGJEGYZÉS: Az előírt követelmények normatív dokumentumokban, például szabályokban, szabványokban és műszaki előírásokban rögzíthetők.
ISO/IEC 17000, 3.1.

**A.1.7. terméktanúsítási rendszer
(product certification system)**

rendszer, amelynek megvannak a maga szabályai, eljárásai és irányítása a termék megfelelésértékelésének elvégzéséhez

**A.1.8. eljárás
(procedure)**

előírt módon végzett tevékenység vagy folyamat [ISO 9000:2000, 3.4.1.]
ISO/IEC 17000, 3.2.

**A.1.9. terméktanúsítási eljárásrend (séma)
(product certification scheme)**

terméktanúsítási rendszer, amely olyan adott termékekre vonatkozik, amelyre ugyanazok az előírt követelmények, szabályok és eljárások alkalmazhatók.

**A.1.10. mintavétel
(sampling)**

a megfelelésértékelés tárgyának adott eljárásnak (3.2.) megfelelően kivett mintája
ISO/IEC 17000, 4.1.

**A.1.11. vizsgálat
(testing)**

a megfelelésértékelés tárgya egy vagy több jellemzőjének adott eljárásnak (3.2.) megfelelő meghatározása

MEGJEGYZÉS: A "vizsgálat" tipikusan anyagokra, termékekre vagy folyamatokra alkalmazható.
ISO/IEC 17000, 4.2.

A.1.12. felügyelet (inspection)

a termék tervezésének, a terméknek (3.3.), a feldolgozásnak vagy üzembehelyezésnek (process or installation) és az előírt követelményeknek való megfelelése értékelésének vizsgálata, a szakmai megítélés és általános követelmények alapján

MEGJEGYZÉS:

A folyamat felügyelete kiterjedhet a személyzet, a létesítmények, a technológia és a módszertan felügyeletére.

ISO/IEC 17000, 4.3.

A.1.13. audit (audit)

rendszeres, független, bizonylatolt folyamat feljegyzések, ténymegállapítások és egyéb alkalmas információ előállítására, és azok tárgyyszerű értékelése annak a meghatározására, hogy milyen mértékben elégítik ki az előírt követelményeket (3.1.)

MEGJEGYZÉS: Míg az “audit”-ot az irányítási rendszerre alkalmazzák, az “értékelést”, általánosabb értelemben, a megfelelésgértékelő testületekre.

ISO/IEC 17000, 4.4.

A.1.14. szakmai értékelés (peer assessment)

más szervek képviselői vagy egy megállapodás-csoport (A.1.25.) jelöltjei által végzett értékelése annak, hogy a testület megfelel-e az előírt követelményeknek

ISO/IEC 17000, 4.5.

A.1.15. felülvizsgálat (review)

a tevékenységek kiválasztása és meghatározása alkalmasságának, megfelelésének és hatékonyságának igazolása (verification), és e tevékenységek eredményeinek igazolása az előírt követelmények teljesítése tekintetében a megfelelésgértékelés tárgyával

ISO/IEC 17000, 5.1.

A.1.16 minősítés (attestation)

a felülvizsgálatot követő döntés alapján nyilatkozat kiadása arról, hogy az előírt követelmények teljesítését igazolták

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az így kiadott nyilatkozat, amit ez a nemzetközi szabvány „megfelelési nyilatkozatként” említ, biztosítékot nyújt arról, hogy az előírt követelményeket teljesítették. Ilyen nyilatkozat, önmagában nem elégséges szerződéses vagy más törvényes szavatosságként.

2. Az első fél általi és a harmadik fél általi minősítő tevékenységeket az 5.4.-től 5.6.-ig menő pontok különböztetik meg. A második fél általi minősítésre nincs megfelelő szakkifejezés.

ISO/IEC 17000, 5.2.

**A.1.17. a minősítés hatálya
(scope of attestation)**

a minőségértékelés tárgyainak tartománya vagy jellemzői, amelyeket a minősítés (5.2.) lefed
ISO/IEC 17000, 5.3.

**A.1.18. (megfelelőségi) nyilatkozat
(declaration (of conformity))**

első fél általi minősítés (5.2)
ISO/IEC 17000, 5.4.

**A.1.19. (megfelelőség) tanúsítása
(certification (of conformity))**

a termékekre, a folyamatokra, a rendszerekre vagy a személyekre vonatkozó, harmadik fél általi
minősítés (5.2)

MEGJEGYZÉSEK:

1. Az irányítási rendszer tanúsítását gyakran regisztrálásnak hívják.
2. A tanúsítás a megfelelőségértékelés minden tárgyára vonatkozhat, kivéve magukat a megfelelőségértékelő testületeket (2.5.), amelyekre az akkreditálás (5.6.) alkalmazható.
ISO/IEC 17000, 5.5.

**A.1.20. akkreditálás
(accreditation)**

megfelelőségértékelő testületre (2.5.) vonatkozó, harmadik fél általi minősítés (5.2.), amely
tartalmazza annak a hivatalos bizonyítását, hogy a testület felkészült adott megfelelőségértékelési
feladatok ellátására.
ISO/IEC 17000, 5.6.

**A.1.21. felügyelet
(surveillance)**

a megfelelőségértékelő tevékenységek rendszeres ismétlése annak megalapozására, hogy a
megfelelőségi nyilatkozat érvényessége fennáll
ISO/IEC 17000, 6.1.

**A.1.22. felfüggesztés
(suspension)**

a megfelelőségi nyilatkozat átmeneti érvénytelenítése a minősítés (5.3.) előírt területének
egészére vagy egy részére.
ISO/IEC 17000, 6.2.

**A.1.23. fellebbezés
(appeal)**

a megfelelőségértékelés tárgya előállítójának kérése a megfelelőségértékelő testülethez (2.5.)
vagy az akkreditáló testülethez (2.6.), hogy a testület újra mérlegelje a tárgyra vonatkozó döntését
ISO/IEC 17000, 6.4

**A.1.24. panasz
(complaint)**

egy személy vagy egy szervezet elégedetlenségének a fellebbezéstől (6.4.) különböző kifejezése egy megfelelésértékelő testülettel (2.5.) vagy egy akkreditáló testülettel (2.6.) szemben, a testület tevékenysége kapcsán, amelyre választ várnak.
ISO/IEC 17000, 6.5.

**A.1.25. megállapodás-csoport
(agreement group)**

testületek, amelyek egy olyan megállapodás aláírói, amelyen valamilyen egyezség alapul.
ISO/IEC 17000, 7.10

**A.1.26. jóváhagyás
(approval)**

egy termékre (3.3.) vagy egy folyamatra vonatkozó engedély, hogy forgalomba hozható, vagy adott célra használható, adott feltételek mellett
ISO/IEC 17000, 1.1.

**A.1.27. viszonyosság
(reciprocity)**

két fél közötti kapcsolat, amelyben mindkettő ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik egymás iránt

MEGJEGYZÉSEK:

1. A viszonyosság többoldalú megállapodás esetében is fennállhat, amely ilyenkor kétoldalú viszonyossági kapcsolatok hálózata.
2. Jóllehet, a jogok és a kötelezettségek azonosak, az azokból származó lehetőségek különbözőek lehetnek, és ez a felek közötti egyenlőtlen kapcsolatokhoz vezethet.
ISO/IEC 17000, 7.11.

**A.1.28. egyenlő elbánás
(equal treatment)**

egy szállítótól származó termékek (3.3) vagy eljárások (processes) kezelése, amelyek összehasonlítható helyzetekben nem kedvezőbbek, mint egy másik szállítótól származó termékek vagy eljárások
ISO/IEC 17000, 7.12.

**A.1.29. nemzeti elbánás (kezelés)
(national treatment)**

más országból származó termékek (3.3.) vagy eljárások kezelése, amelyek nem kevésbé kedvezőek, mint a nemzeti eredetű termékek vagy f eljárások, összehasonlítható helyzetben.
ISO/IEC 17000, 7.13.

**A.1.30. egyenlő és nemzeti elbánás
(equal and national treatment)**

más országból származó termékek (3.3.) vagy eljárások kezelése, amelyek nem kevésbé kedvezőek, mint a nemzeti eredetű termékek vagy eljárások, vagy bármely más országból származók, összehasonlítható helyzetben
ISO/IEC 17000, 7.14.

**A.1.31. kijelölés
(designation)**

megfelelőségértékelő testület (2.5.) kormány általi feljogosítása előírt értékelő tevékenységek elvégzésére
ISO/IEC 17000, 7.2.

**A.1.32. kijelölő hatóság
(designating authority)**

a kormányzervek keretében létrehozott vagy a kormány által felhatalmazott testület a megfelelőségértékelő testületek kijelölésére (2.5.), amely jogosult a kijelölést felfüggeszteni vagy visszavonni vagy a kijelölés felfüggesztését megszüntetni.
ISO/IEC 17000, 7.3.

**A.1.33. a megfelelőségértékelési eredmények egyenértékűsége
(equivalence, equivalence of conformity assessment results)**

a különféle megfelelőségértékelési eredmények elegendősége ahhoz, hogy a megfelelőség ugyanolyan megbízhatósági szintjét szavatolják, ugyanazon előírt követelmények esetében (3.1.)
ISO/IEC 17000, 7.4.

**A.1.34. elismerés, a megfelelőségértékelés eredményeinek elismerése
(recognition, recognition of conformity assessment results)**

más személy vagy testület által megfelelőségértékelés eredménye érvényességének elismerése
ISO/IEC 17000, 7.5.

**A.1.35.. elfogadás, a megfelelőségértékelés elfogadása
(acceptance, acceptance of conformity assessment)**

más személy vagy testület által adott megfelelőségértékelési eredmények felhasználása
ISO/IEC 17000, 7.6.

**A.1.36. egyoldalú egyezség
(unilateral arrangement)**

egyezség, amelyben az egyik fél elismeri és elfogadja a másik fél megfelelőségértékelési eredményeit
ISO/IEC 17000, 7.7.

**A.1.37. kétoldalú egyezség
(bilateral arrangement)**

egyezség, amelyben két fél elismeri és elfogadja egymás megfelelőségértékelési eredményeit
ISO/IEC 17000, 7.8.

**A.1.38. többoldalú egyezség
(multilateral arrangement)**

egyezség, amelyben kettőnél több fél elismeri és elfogadja a többi fél megfelelőségértékelési eredményeit
ISO/IEC 17000, 7.9.

Ez az anyag az OIML TC 1 által készített Törvényes Metrológiai Értelmező Szótár korszerűsítése bizottsági tervezetének magyar fordítása. Az anyag eredeti változata angol nyelvű, címe: *International Vocabulary of Terms in Legal Metrology*.

Az itt közölt fordítás szövege nem tekinthető sem véglegesnek, sem hitelesnek. Célja az érdekeltek előzetes tájékoztatása, amit az is indokol, hogy a korábbi változatról nem készült magyar fordítás.

Fordította: Bánkuti László.

Lektorálta: Kiss József

Budapest, 2011. január 27.

A fordítással kapcsolatos észrevételeket köszönettel fogadja a [Szerkesztőség](#).